

CIRKULÁRNÍ EKONOMIKA A ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ V OBCÍCH

Chytrá řešení v oblasti odpadového
hospodářství, Hradec Králové, 2.10.2018

Laura Mitroliosová, INCIEN

KDO JSME A S KÝM SPOLUPRACUJEME?

DOMÁCNOSTI

APLIKOVÁNÍ PRINCIPŮ CE
V KAŽDODENNÍM ŽIVOTĚ

ZAČÍNÁME SAMI OD SEBE

ŠKOLY

UČENÍ O ZODPOVĚDNÉM
ZPŮSOBU ŽIVOTA. PŘÍLEŽITOSTI
V CE PRO MLADÉ.

VZDĚLÁVÁME DALŠÍ
GENERACE

SAMOSPRÁVY

ŘEŠENÍ OH V SOULADU S CE
A HIERARCHIÍ NAKLÁDÁNÍ S
ODPADEM

PŘEDCHÁZENÍ VZNIKU
ODPADU

FIRMY

D4C – DESIGN FOR
CIRCULARITY. NÁVRHY
VÝROBNÍCH PROCESŮ, BYZNYS
MODELŮ V CE.

JSME SPOLEČENSKY
ZODPOVĚDNÍ

ORGÁNY STÁTNÍ SPRÁVY A NEZISKOVÉ ORGANIZACE

LINEÁRNÍ VS. CIRKULÁRNÍ EKONOMIKA

VS

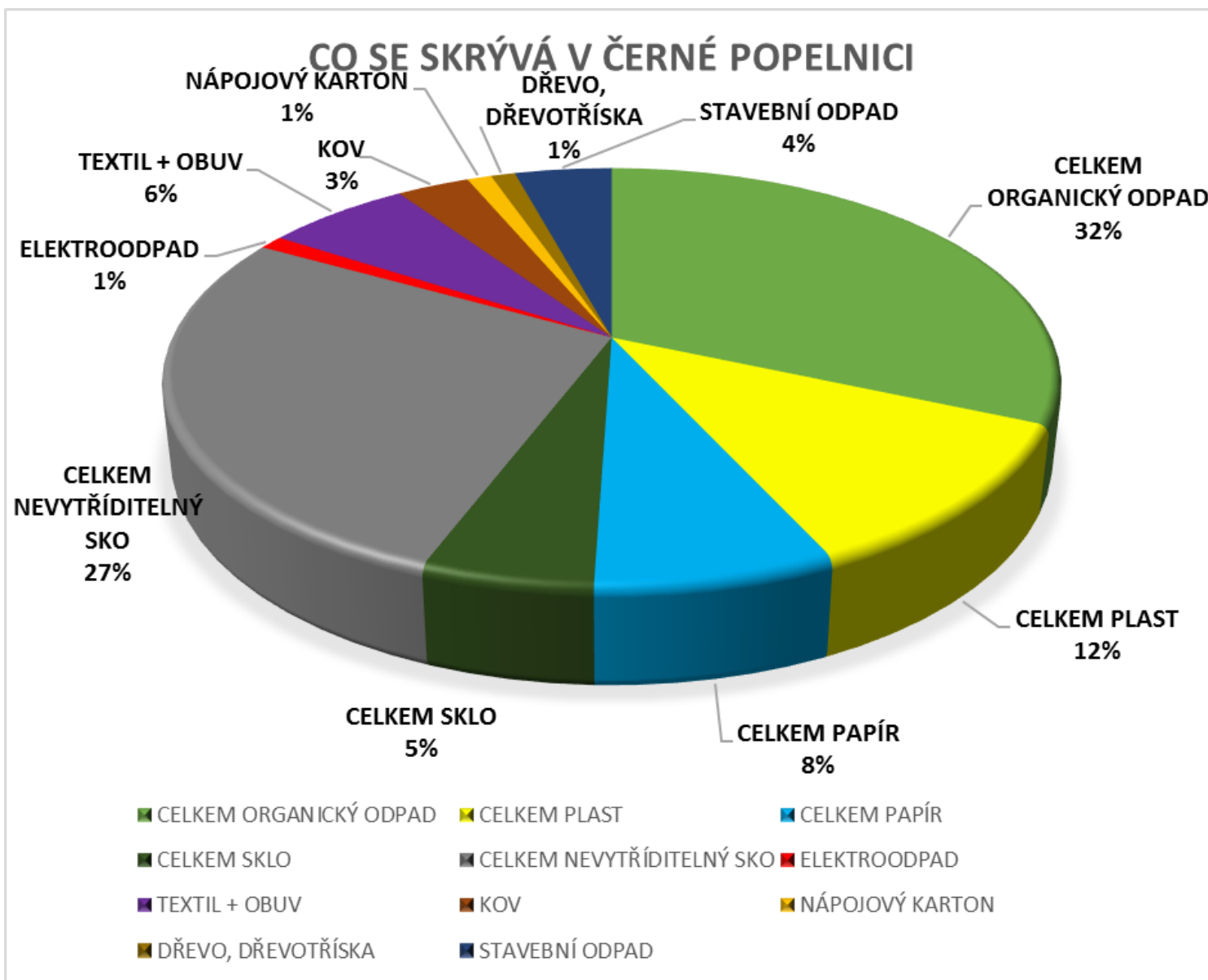
LINEÁRNÍ EKONOMIKA

Co se skrývá v černé popelnici?

Co se skrývá v černé popelnici?

Co z toho vyplývá pro obce?

Rok 2015	Kč/obyvatel	Podíl v %
směsný odpad	518,3	59,5%
říděný sběr (pa, Pl, Sk, NK, kov)	153,2	17,6%
sběrné dvory	105,5	12,1%
objemné odpady celkem	62,3	7,2%
- objemné odpady ve sběrných dvorech	62,4	
- objemné odpady ostatní sběr	25,1	
nebezpečné odpady celkem	16	1,8%
- nebezpečné odpady ve sběrných dvorech	12,5	
- nebezpečné odpady ostatní sběr	9,2	
černé skládky	7,9	0,9%
oddělený sběr bioodpadů	33,9	3,9%
odpady z údržby zeleně	32,7	3,8%
koše	38,6	4,4%
propagace	3,5	0,4%
celkové náklady	870,5	

✓ Největší náklady obcí jsou na směsný komunální odpad – téměř 60%.

✓ Je nutné se zaměřit právě na snižování množství směsného komunálního odpadu.

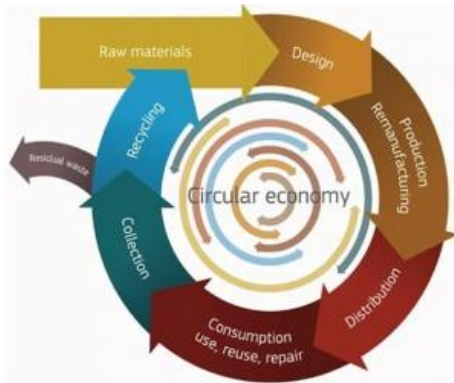
Pohled do České odpadové politiky

Zákaz skládkování recyklovatelných, využitelných a směsných komunálních odpadů (rok 2024).

60 % recyklace komunálního odpadu dle POH (rok 2024).

Přechod na oběhové hospodářství.

Jak dosáhnout cílů?

Podívejme se na to správně!

PŘEDCHÁZENÍ VZNIKU ODPADU

PŘÍPRAVA NA OPĚTOVNÉ POUŽITÍ

RECYKLACE

ENERGETICKÉ ZHODNOCENÍ

SPALOVÁNÍ

SKLÁDKOVÁNÍ

Jaké máme možnosti?

- Domácí kompostování
- Re-use centra (centra zpětného odběru)
- Podpora sběru textilu
- Nastavení odpadového hospodářství (DtD, PAYT)
- Osvěta v oblasti OH s důrazem na prevenci vzniku odpadů
- Zajištění třídění pro VŠECHNY druhy odpadů (včetně elektra, nábytku atd.)

PVO - Kompostování

PVO – Re-use centra

„Mají za cíl opětovné využití starých, ale stále funkčních věcí, které už doma lidé nepotřebují.“

BROŽURA INCIEN: <https://incien.org/wp-content/uploads/2017/07/opetovne-vyuziti-a-re-use-centra-2.pdf>

PVO - Textil

VÝSTUP AKCE SWAP VE SVĚTĚ HUB
- VÝMĚNA NEJEN OBLEČENÍ -

450 VYMĚŇUJÍCÍCH,
SHROMÁŽDĚNO 2 400 KG
VĚCÍ, 470 KG ZBYLO A
DO OBĚHU SE TEDY
DOSTALO
1 960 KG VĚCÍ!

Víte co je to DtD a PAYT?

DtD (Door to Door)

Sběr od dveří

- Jedná se o systém svozu odpadů přímo z místa vzniku
- Adresné svozy

PAYT (Pay as you throw)

Zaplat' kolik vyhodíš

- Systém poplatků za systém svozu a nakládání s odpadem
- Placení za množství vyprodukovaného odpadu

Motivace občanů s postupným cílem snižování množství SKO!

Osvěta jako klíč k úspěchu

- “nekonečný proces”
- Letáky, kalendáře, infolinka
- Přímá komunikace s obyvateli
- Proškolená obsluha SD
- Dobrá identifikace odpadu
- Neustálý dohled
- Propojení na adresný svoz
- Osvětová kampaň v obci
- Názorné označení místo pro ukládání odpadu
- Informační tabule

Varianty DtD a PAYT

Adresný svoz od občanů/donáškový systém

Vážení celkového množství SKO za obec

Převedení odpovědnosti za produkci odpadů přímo na občana

Kolektivní odpovědnost za odpad v obci

- Označení nádoby/pytle unikátním kódem
- Odměna občanům za jejich třídění/platba za jejich produkci SKO
  - Vážení nádob
  - Objem pytlů

- Nezbytné vážení svozového vozu při příjezdu do obce a při odjezdu z obce
- Rozpočítání platby za občana obce ne za region

Obce na cestě k minimálnímu odpadu = OBO

Teorie vs. praxe

OBO – představení projektu

HLAVNÍ CÍLE:

- snížení množství SKO,
- předcházení vzniku odpad,
- maximální míra třídění v domácnostech,
- snížení nákladů na OH,
- zefektivnění stávajícího systému,
- zvýšení povědomí u obyvatel
- vzdělání/osvěta.

5 obcí
zapojeno
3 fyz. analýzy SKO
provedeny
1173 kg
vytríděného odpadu
4 přednášky
pro obyvatele
3 MŠ + 1 ZŠ

Kde začít aby systém dobře fungoval?

1. Vybrat si strategického partnera v oblasti OH a jejich změn
2. Stanovení Vize a Cíle
3. Analýza současného stavu
4. Návrh implementace
5. Rozhodnutí
6. Implementace
7. Informační kampaň
8. Hlubková osvěta
9. Možnosti financování
10. Průběžné hodnocení

TEORIE

Vybrat si strategického partnera v oblasti OH a jejich změn

Situace v každé obci je jiná - INDIVIDUÁLNÍ PŘÍSTUP

- Obec vs. svazová společnost
- Samostatně / v rámci svazku obcí
- Zaměření na třídění / SKO
- Správný systém třídění odpadu
  - Zjistit aktuální stav
  - Zanalyzovat možnosti
  - Vybrat nejefektivnější řešení
  - Návrh řešení

TEORIE

Stanovení Vize a Cíle

Je potřeba zjistit co je cílem a případně ho definovat

- Snížení množství odpadu
- Motivace občanů
- Volební preference
- Zviditelnění obce
- Získání ekologických ocenění
- Ochrana životního prostředí
- Úspory v oblasti OH
- Kontrola svozové firmy, případně nové výběrové řízení
- Zhodnocení smluvních vztahů
- Porovnání spalování vs skládkování

TEORIE

**CHCETE JÍT CESTOU MODERNÍ OBCE, KTERÁ MÁ
VE SVÝCH ODPADECH PŘEHLED? NEVÍTE JAK NA TO?**

PRAXE

**Zapojte se do projektu a
vydejte se směrem chytrého řešení
odpadu ve vaší obci!**

Proč se zapojit?

**Řešení šité na podmínky
vaší obce**

*Chytrý nástroj na snižování nákladů
v oblasti OH.*

**Moderní, jednoduchý
a přehledný evidenční systém**

*Komplexní informace o odpadech pro obec i jednotlivé
domácnosti. Technické a technologické vybavení.*

Kompletní osvěta obyvatel

*Motivační nástroj pro občany
k odpovědnému třídění.*

**Vzdělávací komplex pro vedoucího
manažera projektu na obci**

*Marketingová, vzdělávací a technická podpora
od odborníků. Analýza pro další rozhodování.*

Analýza současného stavu

- Fyzická analýza odpadu
- Studie o OH
- Oslovení zainteresovaných stran (svozová firma, soukromníci, odpadový hospodář, městská společnost atd.)

TEORIE

Projekt OBO - analýza

Příjmy za 2017		EKOKOM 2017	
poplatek za občana	600,00 Kč	1. čtvrtletí	
poplatek od občanů celkem	814 400,00 Kč	2. čtvrtletí	
poplatek od rekreatantů celkem	111 388,00 Kč	3. čtvrtletí	
Ostatní příjmy celkem (prodej druhotných surovin atd.)	15 000,00 Kč	4. čtvrtletí	
Příjmy celkem 2017	941 388,00 Kč	Příjem celkem 2017	243 262,00 Kč
Náklady za 2017			
Náklady na provozování sběrného dvora	0,00 Kč		
Ostatní náklady neuvedené v této tabulce v součtu	66 280,00 Kč		
Náklady na svoz, odstranění/využití TKO	0,00 Kč		
Náklady na svoz, odstranění/využití SKO	2 105 810,00 Kč		
Náklady celkem 2017	2 172 090,00 Kč		
Příjmy celkem	Náklady celkem	Rozdíl	
1 184 650,00 Kč	2 172 090,00 Kč	-987 440,00 Kč	

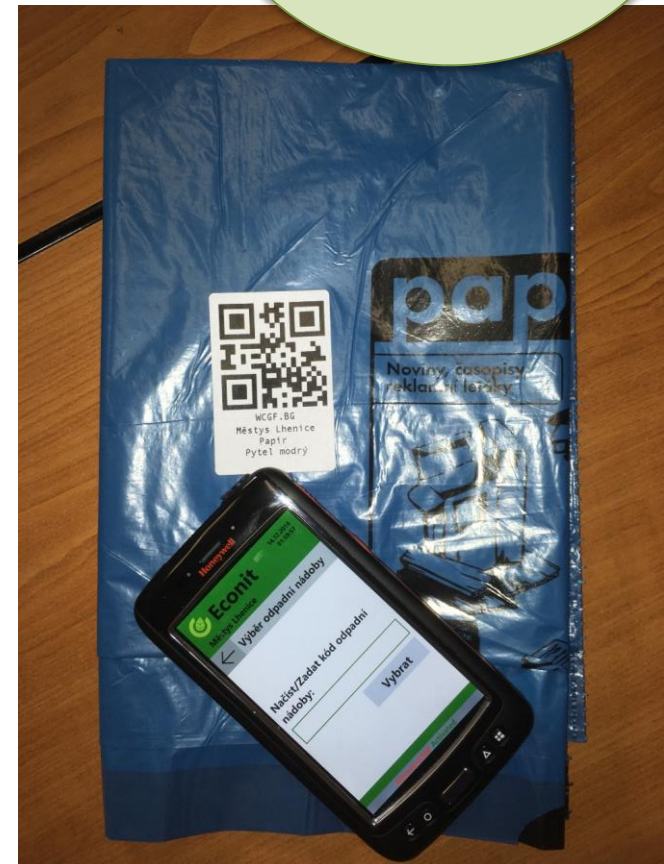

PRAXE

Návrh implementace

- Jaké jsou možnosti pro dosažení stanoveného cíle/cílů?
- Volba efektivního řešení
- Nákup/implementace vybraného řešení

TEORIE

PRAXE

PRO MÉNĚ ODPADU.

Vydejte se se svou obcí
cestou bez odpadů

www.chytreodpady.cz

Rozhodnutí

Ke schválení může přispět i pozvánka strategického partnera

- Představení navrhovaného řešení radě, zastupitelstvu
- Odpovídání na konkrétní otázky

TEORIE

Projekt OBO - rozhodnutí

Realizace projektu bude probíhat od 1.1.2018 do 31.12.2018
v několika fázích:

1. Příprava obce na zavedení projektu: analýza aktuálního stavu.
2. Spuštění chytrého systému pro evidenci odpadů ECONIT ve Vaší obci.
3. Seznámení obyvatel s novým systémem v jejich obci (Vzdělávání a osvěta pro obyvatele, školy ... dle harmonogramu).
4. Odborná **podpora** pro účastníky projektu během roku.
5. Vyhodnocení **výsledků**, postupná příprava na zavedení PAYT.
6. Ocenění **Institutem cirkulární ekonomiky**, z.ú.

PRAXE

Implementace - OSVĚTA

- Důležité je informovat občany o začínajících změnách v oblasti OH
- Provést důkladnou a hloubkovou osvětu obyvatelstva napříč obcí (zaměstnanci obce, MŠ, ZŠ, posezení v hospodě s obyvateli)

TEORIE

Projekt OBO - osvěta

PRAXE

PRAXE

Průběžné hodnocení

- Soustavná práce
- Ladění techniky
- Osvěta pokud je potřeba
- Komunikace se strategickým partnerem
- Neustále pracovat s občany a nenechat systém usnout po prvotním zavedení

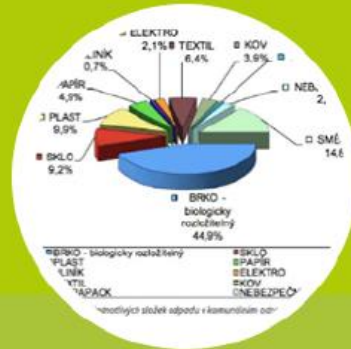
TEORIE

Projekt OBO - hodnocení

Na konci cesty se chceme radovat z těchto výsledků:

Snížení množství SKO ve Vaší obci.

Komplexní přehled o odpadech na úrovni celé obce a jednotlivých (zapojených) domácností.

Plán dalších kroků k zavedení maximálního možného třídění odpadů.

Informování a motivování obyvatel obce.

PRAXE

Klíčové faktory úspěchu

- Stanovení dlouhodobých i ročních cílů
- Vůle vedení obce/města
- Komunikace s obyvateli
- Analýza současného stavu (SKO)
- Konzultace s odbornými institucemi
- Postup: Door to door -> evaluace -> PAYT
- Investice do občanů – osvěta
- Nastavení systému, motivace, kompetencí
- Průběžné hodnocení

Co se stane když budeme třídit?

- Budeme připraveni na legislativní změny.
- Sníží se náklady na svoz směsného odpadu a zvýší se výnosy za sběr tříděného odpadu – vyvážená ekonomika obce.
- Snížení ekologické stopy.
- Zkrášlení obce – spokojení obyvatelé.

Projekt OBO

- Výsledky projektu jsou pravidelně vyhodnocovány
- Pravidelná komunikace se starosty
- Pravidelná komunikace s obyvateli
- Po 12-ti měsících vyhodnocení a nastavení dalších akčních kroků

MOŽNOST ZAPOJENÍ DO DALŠÍHO
ROČNÍKU PROJEKTU!

www.meneodpadu.cz

www.inciien.org

KONTAKT

Laura Mitroliosová

727 958 870

Email: laura@incien.org

Institut Cirkulární Ekonomiky, z. ú.

www.incien.org

 /INCIENT.ORG

 /INCIENT_ORG

 /INCIENT_ORG

